

Kurzus kódja(i): FLMD16-212.37

Kurzus címe: Filmtörténeti szeminárium: Fábri Zoltán életműve

Tanár neve: Gelencsér Gábor

Kurzus időpontja, helye: kedd 10:45-12:15 -135

Kurzus típusa: szeminárium

Kurzus leírása: Fábri Zoltán (1917–1994) a magyar filmtörténet klasszikus alkotója, akit ugyanakkor ritkán említünk a formateremtő rendezők, így nemzedéktársa, Jancsó Miklós társaságában. Talán azért is alakult ez így, mivel több stílusban is maradandót alkotott, s legalább három jelentős filmtörténeti korszaknak (az ötvenes évek olvadása, a hatvanas évek újhulláma, a hetvenes évek esztétizmusa) reprezentatív alkotója volt. További, a szerzőiség fogalmának látszólag ellentmondó körülmény az életműben az irodalmi kötődés: a rendező 21 mozifilmje közül mindössze három nem adaptáció. A szemináriumon az életmű kronologikus és tematikus áttekintésével, a filmek szoros elemzésével Fábri stílusának változása mellett a filmjei által reprezentált korszakokat, stílusirányzatokat is áttekintjük.

Elsajátítandó kompetenciák: képesség: művészeti jelenségek történeti elemzésének, kritikai értelmezésének képessége magyar filmtörténeti kontextusban
attitűd: a művészeti jelenségek társadalmi háttérének minél alaposabb megismerésére
autonómia és felelősség: tudatos reflexió a művészeti jelenségek történeti és kulturális beágyazottságára

Módszer: az egyes művek szoros elemzése közös szemináriumi munka keretében

Kurzus teljesítésének követelményei:

- a kővér betűvel kiemelt (kötelező) filmek ismerete (az óra elején megírt filmismereti teszt 3 alkalommal hagyható ki vagy háromszor lehet sikertelen)
- szakirodalmi olvasottság
- ZH: utolsó óra

Témák és (kötelező) filmek:

1. Bevezetés
2. Szocialista realista indulás: Vihar (1952) / **Életjel** (1954)
3. Az olvadás filmjei: **Körhinta** (1955) / Hannibál tanár úr (1956)
4. Az átmeneti korszak (melo)drámái: Édes Anna (1958) / **Dúvad** (1959/1961)
5. Víg- és tévéjátékok: **Bolond április** (1957) / Vízivárosi nyár (1965)
6. Második világháborús drámák: Két félidő a pokolban (1961) / **Az ötödik pecsét** (1976)
7. A lelkiismeret drámái: Nappali sötétség (1963) / **Utószezon** (1966)
8. Filmek az ötvenes évekről: **Húsz óra** (1965) / Rekviem (1981)
9. Közelítés a populáris formákhoz: A Pál utcai fiúk (1968) / **Isten hozta, őrnagy úr!** (1969)
10. Fábri esztétizmusa: Hangyaboly (1971) / **141 perc A befejezetlen mondatból** (1974)
11. Elfojtott traumák: **Plusz-mínusz egy nap** (1973) / Gyertek el a névnapomra (1983)
12. Háborús traumák: **Magyarok** (1978) / Fábrián Bálint találkozása Istennel (1980)

Kötelező irodalom: 13. ZH

Barabás Klára: *A történelem körhintáján. Fábri 100.* Magyar Művészeti Akadémia, 2017.

Marx József: *Fábri Zoltán. Fák és folyondárok, egy komoly filmrendező pályaképe.* Vince Kiadó, Budapest, 2004.

Mikola Gyöngyi: Akik sosem győztek. Fábri Zoltán. *Filmvilág*, 1994/11. 4–9.

Vajdovich Györgyi: Az örkényi groteszk filmén. Fábri Zoltán *Isten hozta, őrnagy úr!* című adaptációja. *Apertúra*, 2008. tavasz.

<https://www.apertura.hu/2008/tavasz/vajdovich-az-orkenyi-groteszk-film-en-fabri-zoltan-isten-hozta-ornagy-ur-cimu-adaptacioja/>

Varga Balázs: Régi és új. Fábri Zoltán. *Filmtett*, 2004.

<https://filmtett.ro/cikk/rendezoportrek-fabri-zoltan>

Zsugán István: *Szubjektív magyar filmtörténet* (1964–1994). Budapest: Osiris
– Századvég, 1994, 15-18., 65-68., 189-192., 265-269., 335-337.
